

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы

Чиябаш авыл жирлеге Советы

КАРАРЫ

2019 нчы елның 11 нче июле

9 №

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль
районның «Чиябаш авыл жирлеге»
муниципаль берәмлекенең законнарына һәм
муниципаль норматив хокукий актларына
үзгәрешләр мониторингын үткәру
турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы жирле үзидарә
органнарының Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы жирле үзидарә
органнары тарафыннан кабул ителгән законнар һәм муниципаль норматив хокукий
актларның үзгәрешләренә мониторинг үткәру буенча эшен камилләштерү
максатларында, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Чиябаш авыл
жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы
Чиябаш авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның «Чиябаш авыл
жирлеге» муниципаль берәмлекенең законнарына һәм муниципаль норматив
хокукий актларына үзгәрешләр мониторингын үткәру турындагы Нигезләмәне
расларга (1 нче күшымта)
2. Аны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның рәсми
сайтында Интернет-телеоммуникация чөлтәрендә һәм Татарстан Республикасы
Муниципаль берәмлекләре порталының авыл жирлеге сайтында урнаштырырга.
3. Башкарылуын контролдә тотуны үз өстемдә калдырам.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң ун көн узгач үз көченә керә.

Әлки муниципаль районы
Чиябаш авыл жирлеге башлыгы:

Сәмигуллин

И.З.Сәмигуллин

Расланган
Әлки муниципаль районы
Чиябаш авыл жирлеге
Советы Каары
2019 нчы елның 11 ичөн июле №

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның «Чиябаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең законнарына һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән законнар һәм муниципаль норматив хокукий актларның үзгәрешләренә мониторинг(алга таба-мониторинг, муниципаль актлар, Чиябаш авыл жирлеге) жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләре чикләрендә, мәгълүматны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү өчен жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәрту яки гамәлдән чыгару (гамәлдән чыгару) буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күздә тота.

2. Мониторинг Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районның Чиябаш авыл жирлеге тарафыннан үткәрелә.

3. Чиябаш авыл жирлеге мониторинг үткәргәндә Әлки муниципаль районы Советының юридик хезмәте (юридик бүлеге) һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.

4. Чиябаш авыл жирлегендә мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнен максаты булып торалар:
федераль һәм республика законнарына туры китеү максатларында муниципаль актларны кабул итүгә, үзгәртүгә яки үз көчләрен югалткан дип тануга булган ихтыяжны ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, житешсезлекләрне бетерү, хокукий жайга салуда кабатлануны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциоген факторларны ачыклау;
кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмый торган муниципаль актлар яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтиҗәлелеген арттыру, муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтэлешен тиешле жирле үзидарә органнары бүлекчәләре тарафынан тикшереп торуны гамәлгә ашыруға булышлық күрсәтү;

нормалар ижат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг жыю, гомумиләштерү, анализ һәм үзгәрешләрне бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия

Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актларын, федераль дәрәҗәдәге башка законлы норматив хокукий актларын;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актларын;

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районнының «Чиябаш авыл жирлеге» Уставын һәм башка муниципаль норматив хокукий актларын.

7. Мониторинг үткәрү нигезләре булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукий жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

массакүләм мәгълүмат чараларның муниципаль актларның житешсезлекләре яки камилләшүе кирәклеге турында мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы турында гражданнарының, юридик затларның, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, индивидуаль эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларның мәрәҗәгатьләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафынан үткәрелгән Хокукий экспертиза бәяләмәләре;

билгеләнгән тәртиптә аны үткәрутгә вәкаләтле затлар тарафынан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары тарафынан үткәрелә торган конференцияләрнен, семинарларның, гавами тыңлауларның, ижтимагый фикер альшуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Чиябаш авыл жирлеге әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү мәсьәләләре буенча мониторинг уздыра.

Мониторинг уздыру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, кинәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәжрибәсен өйрәнергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторингта анализлана:

әлеге Нигезләмәнен 6 пунктында курсәтелгән актларның конституциячеллеген тикшерү турында;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларга (суд практикасына) дәгъва белдерү турында эшләр буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор реакциясе актлары.

Жирле үзидарә органнарының норматив базасын мониторинглауны, анализлауны гамәлгә ашыру, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән норматив хокукий эш нәтижәләрен теркәү максатларында жирле үзидарә органында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары нигезендә алыш барыла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары кулланыла.

11.. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары (контрактлар, аларның операторлары белән килешуләр төзү белән бәйле булган очракта) кулланыла:

"Гарант" мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукий актларга контролъгә куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

"Гарант" мәгълүмат системасының хокукий жайга салу өлкәләре буенча яналыклар тасмалары тарафыннан мәгълүмат керү;

"Кодекс" мәгълүмат компаниясенең "Региональ законнар аналитикасы" автоматлаштырылган мәгълүмат системасы буенча муниципаль актларның законнар жыелмасына туры килмәүләре турында мәгълүмат алыну.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары кулланыла ала.

Мониторингны гамәлгә ашырганда, әлеге Нигезләмәнен 9 пунктында курсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль хокукий актларны түбәндәгә критерийлар буенча куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатын үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчнен норматив хокукий актлары булу;

муниципаль акт чыгаргандага жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциоген факторлар булу;

ижтимагый мәнәсәбәтләрне хокукий жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

муниципаль акт нигезләмәләрне кулланганда мәгънәсен бозу;
муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез каарлар, гамәлләр кылу(гамәл кылмау);
норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;
норматив хокукый актларны куллануның бердәм практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булы (саны) hәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кергән суд актларының булы (саны) hәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнарына үзгәрешләр кертә торган федераль hәм республика законнарындагы үзгәрешләрне мониторинглау нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр керту турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яна муниципаль актны кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көч актларына туры китеругә юнәлтелгән башка чаралар күрелә.

14. Федераль hәм республика законнары актларына үзгәрешләр керту зарурлығына китерә торган үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика акты чыкканнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә Гражданнар, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълуматы, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт эчендә карала торган прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг алар кергән көннән алыш 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәру нәтижәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль hәм республика законнары актларына ерак перспективада үзгәрешләр кертелгән очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III.Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү hәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү федераль hәм (яки) республика законнарының тиешле акты үзгәргәннән соң ике айдан да сонга калмычча, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш үткәрелә.

16. Мониторинг уздыру өчен җаваплы затлар хисаптан соң килгән айның 5 числовыннан да сонга калмычча жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында ай саен мониторинг нәтижәләре турында хисап бирәләр.

16.1. Мониторинг нәтижәләре түрүнда хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг уздыру объекты түрүнда мәгълүмат;
мониторинг уздыручылар түрүнда мәгълүмат;
мониторинг уздыру чоры түрүнда мәгълүмат;
хокукий жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг уздыру нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре түрүнда хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга мөмкин:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары түрүнда мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа актлар кабул итү,
муниципаль актларны юкка чыгару зарурлығы түрүнда тәкъдимнәр;
тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны
камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка
нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

* 17. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына керту өчен законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар иҗат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг уздыру һәм хокукий эшчәнлек өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар), шулай ук муниципаль актларны хокукий жайга салуның жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен жаваплылык тоталар.

20. Мониторинг нәтижәләре, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятык һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органы житәкчесе жаваплы.